

Transformacija kroz cjeloživotno učenje - umjetnički programi

Ana Mušćet, mag. art.

Kvalitetni programi umjetničkog obrazovanja za odrasle ili pak starije sudionike trebali bi iskoristiti širok raspon interesa i kognitivnih sposobnosti potencijalnih sudionika, korištenjem analiza postojećih teorija obrazovanja, istraživanjem interesa odraslih te uspješnih praksi obrazovanja odraslih u sektoru umjetnosti. Teorija transformativnog učenja Jacka Mezirowa, američkog sociologa i profesora na programima cjeloživotnog učenja pri Sveučilištu Columbia, uspješna je praksa umjetničkog obrazovanja odraslih, temeljena na metodi reinterpetacije. Osnaživanjem odraslih, poticanjem i razcijanjem njihovog kritičkog mišljenja Mezirow inzistira na emancipaciji odraslih koja dolazi kroz reflektivnu preobrazbu. Posebno se naglašava pitanje stavova, zagovara se smisleno promatranje i razrada misaonog procesa, koji se grana kroz povećanja volumena paraleleno stečenog formalnog znanja u sferi umjetnosti.

Također, odrasle osobe imaju bogato znanje i životno iskustvo, širok raspon interesa i kognitivnih sposobnosti te time jedinstvenu povoljnu polazišnu točku: mudrost stečenu tijekom niza godina. Reinterpretacija njihovih prošlih iskustava, kroz reflektivni proces ucjepljuje novo razumijevanje vlastitog života što jamči smisleno-kreativnu refleksiju. Transformativna iskustva mogu se dogoditi za odrasle upravo kroz konzumiranje kulture, obrazovanja u području umjetnosti te intergeneracijske aktivnosti, kao što su pripovijedanje priča, društvena interakcija i suradničko stvaranje umjetnosti.

(pod) Paradigma razvoja

Kroz skupove povezanih shematskih značenja, razvija se paradigma kognitivnih sposobnosti zrelog uma i inkorporira se transformativna teorija učenja, koja za pretpostavku ima uključivanje kreativnog potencijala starijih osoba, na način da si oni perspektive i mišljenja izvan svoga vidokruga učine poznatima upravo kroz sudjelovanje u umjetničkim programima. Na ovaj način obrazovanje odraslih neposredno utječe na intenziviranje njihove estetske osjetljivosti, poticanje kritičkog misaonog procesa te uvećavanje volumena znanja iz umjetničkog područja. Neki od njih fokusiraju će se, naprimjer, na istraživanja izvan tradicionalnog razumijevanja umjetnosti, čime će si osigurati osnaženo samopouzdanje da prevladaju onaj najzahtjevniji korak, a to je razumijevanje suvremene umjetnosti. Ovo je ujedno i trenutak kada sva prethodna iskustva odrasloj osobi prestaju biti dovoljna, i kada ona uviđa kako je nužno odustati od starih, uvriježenih obrazaca mišljenja, ili navika uma, kako ih naziva Mezirow (one se odnose na društvene i moralne norme, na navike u učenju, estetske i psihološke parametre). Ključnu ulogu u paradigmi razvoja i transformaciji cjeloživotnog obrazovanja ima upravo nastavnik, koji se pozicionira kao onaj koji motivira kroz različite metode rada s odraslima. Upravo nastavnik je onaj koji odgovara na prepoznatu potrebu odraslih za stjecanjem novih perspektiva života, kako bi se dobilo potpunije, smislenije razumijevanje promjenjivih životnih događaja, radi čega je od esencijalne važnosti uključivanje građana te povećanje dostupnosti kulture, snažnija vidljivost umjetničkih i razvoj novih modela i alata za promociju kulture i umjetnosti. Također, od velike je važnosti pripremljenost nastavnika, educiranost za nova područja rada, modele

